

BIELON (23) *sb m*

bielon (19), **bielun** (2), **bieleń** (1), **bielen** (1); *bielon SienLek* (2), *Oczko, Calep*; *bielun Mymer*¹, *KlonWor*; *bieleń LibMal*; *bielon: bielen FalZioł* (15:1).

Pierwsze e jasne; bielón; bielon- z tekstów nie oznaczających ó; drugie e z tekstu nie oznaczającego è. sg N bielón (13). ♦ G bielonu (6), bieleniu (1). ♦ I bielon(e)m (1). ♦ L bielonie (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII (z Cn) – XVIII w.

*bot. Solaneae, Hyoscyamus niger, aureus, albus L. (Rost); roślina trująca z rodziny psiankowatych, bieluń, datura, lulek, szalej; iusquiamus Mymer*¹, *Cn; hyoscyamus Calep, Cn; altercangenon, alterculum, altercum, apollinaris, calicularis, faba lupina, faba suilla, insana, mania, palladia, species hyoscyami varia, symphoniaca Cn* (23) : *Iusquiamus. Pilfenkraut. Bielun. Mymer*¹ 18; *Ieft Bielun odeymuiący czuyność czło^mkom FalZioł* I 65b; *zwierciawłzy trzecią część dragmy tego nafenia bielonu/ z miodem albo s fitą FalZioł* I 65b, +3d, I 65a, 65a *żp*, 65b, II 1d, V 94v, 99 [2 r.]; *wyła wetrzech kofzczeliech wodi fzywężoney y zielya dziewyżciorgą. Bielyenyu. ruthi pyączpferfi etc. LibMal 1544/85v; Ale choć ná iedney grubce/ Piołyn/ Wilcze łyko/ Portuláká/ Bielón/ Ogórek. Lákrycy: iedno gorzkie/ drugie łodkie Oczko 4; Hyoscyamus – Bielun, Ruthenis, niemica. Calep 494a; Bielunem y piołynem tuczył fię [koń] zá gumnem/ Podroźnikiem/ kobyliłm fczżawiem y pśim rumnem. KlonWor 19.*

Zestawienia: »biały bielon; bielon biały« = Hyoscyamus albus L. (Rost) (4 : 1): theż wino w ktorým by było warżono nafenie białego bielonu z ocztem á s piretrum/ bolenie zębów vłmierza FalZioł I 65b, I 65a [2 r.], b, V 108v.

»czarny bielon; bielon czarny« = Hyoscyamus niger L. (Rost) (2 : 1): Czarny bielon ieft zimny á fuchy około trzeciego łopnia FalZioł I 65b, I 65a, V 108v.

»bielon czyrwoný« = Hyoscyamus aureus L. (Rost) (2): czarny bielon ieft nagorłzy á nafzkodliwłzy á potým czyrwoný FalZioł I 65a, I 65a.

»bielon ogrodny« (2): Bielun/ łzáley ogrodny SienLek 254; Bielón ogrodny SienLek X.

a. *Wywar lub napar z bielonu (1) : nogi vmyway w Bielonie ciepło na nocz. FalZioł* I 65c.

Synonimy: balsam, niemica, szalej.

Cf BIELA, BLEŃ